

لـ تارا نٲٲنـ وـ تا نـ لان گـ شـ کـ بـ جـها نـ پـ سـمـ دـ رـنـدا . . با کـ رـبـوار

لـ نـوـیـ دووـ می سـ دـی بیسـمـ وـ، سینـ ما وـک هونـ ر و پیشـ سازی،
گـ انـکاری بیـنـ تی بـ خـ یـ وـ بیـی لـ ئـ نـجامی دروستـوونی ئـ وـی
ئـمـ بـ “سینـ مای پـ سـمـ دـ رـنـ” ناسراوـ، ئـم جوـا نـ وـ هونـ ریـیـ
لـ شـ سـتـ کانی سـ دـی اـبردو وـ دـ سـتی پـ کـرد و لـ حـ فتـا و
هـ شـتـ کانی ئـ و سـ دـ یـ دا گـ شـی کـرد، نـک تـها شـ وـی دروستـکردنی
فیلمـی گـ یـ، بـ بـ کو بـنـ مای فـ لـ سـ فـی ئـ و بـ رـ کـا نـی ئـم هونـ رـی
لـ سـ ر دامـ زراوـ دوو بارـ پـ نـاسـ کـرد وـ، ئـ گـ ر سینـ مای کلاسیک بـ
دوای یـ کـگـرتووی، اـ سـتـ گـ یـ، و گـ اـ نـ وـی لـینـیاری دـ گـ یـ، سینـ مای
پـ سـمـ دـ رـنـ بـ ئـا شـکـرا ئـم بـنـ مایا نـی تـ کـرد وـ و لـ بـری ئـ وـ
بایـ خـیدا بـ پارچـ پارچـ بوون، خـ نـاسـینی، و شـکا نـدنی سنوور
ئـسـتا تـیکـیـ کـان،

پـ سـمـ دـ رـنـیزم وـک بزووتـنـ وـ یـ کـی فـ لـ سـ فـی و کـلتـووری، گـرنگـی
تـا یـبـت بـ چـ مـکی نوـنـ رـایـ تی، اـ سـتی، و دـ سـ مـات دـ دـات، لـ
سینـ مادا، ئـم هـ نـگـاوـ و اتـای ئـ وـی بوو کـ فیلمـسازـ کـان
دـ سـتـیا نـکـرد بـ پـرسـیار کـردن لـ بـنـ مایا نـی سینـ مای کلاسیک لـ سـری
دامـ زرا بـوو، لـ بـری ئـ وـی بـ دوای دروستـکردنی “پـ نـجـ رـ یـک بـ
دنیا” دا بـگـ یـ نـ، وـک چـن نـ رـیتی سینـ مای کلاسیک بوو، فیلمـسازـ
پـ سـمـ دـ رـنـ کـان دـ سـتـیا نـ کـرد بـ دروستـکردنی کارـ کـان، بـ ئـا شـکـرا
خـ یـان وـک دروستـکـراو، سـا خـتـ، و “تـها فیلمـ” یـان نـاسـاند،

یـ کـک لـ گـرنگـترین تـا یـبـ تـمـ نـدیـ کـانی سینـ مای پـ سـمـ دـ رـن
بـ کارهـ نـانی “pastiche” ـ، و اتـ تـ کـکـ کـکردن و لادانی شـ وازـ
جـا وازـ کـان ئـم لـ “parody” یـ کلاسیک جـا وازـ، چـونـکـ pastiche بـ
خـ و یـستی و بـ زـ وـ تـ مـاشـای کـلتـووری اـبردو دـ کـات، نـک بـ
مـ بـ سـتی گـا تـ پـ کـردن، نـموونـ یـ کـی گـرنگـی ئـم تـا یـبـ تـمـ نـدیـ لـ
کارـ کـانی کوـنـتـین تـارا نـٲٲنـ دا دـ بـینـن، بـ تـا یـبـ تی لـ فیلمـی “Pulp
(1994) Fiction” دا، تـارا نـٲٲنـ بـ شـ وـ یـ کـی تـ و او خـ و یـ سـتـانـ
ئـما ژـ بـ فیلمـ crime و noir و B-movie کـانی شـ سـت و حـ فتـاکـان
دـ کـات، بـ مـ لـ هـ مان کـا تـدا شـ وازـ کـی تـ و او نو و تـا یـبـت بـ خـی
دروست دـ کـات،

نښت رټکستوايټي (Intertextuality) يککي تر ل چمک سړکيپکاني سينماي پستمدرن، ئم واتي ئو ي هموو تکستک، فيلمک، پيوندي ب تکستی تر و ه ي و مانای ت و او تها ل گگي ئم پيونديان و دست دک و لت، فيلم پستمدرن کان ب اشکرا ثماژ ب فلمي تر، کتب، و ن، موزیک، و ه موو شو يکي تري هونر دکن، ئم تايپتمندي ب شو يکي ز ر برچاو ل کارکاني کين براز رزدا در دک و لت، ب تايپ تي ل فيلمکاني وک (1991 "Barton Fink) و "The Big (1998 "Lebowski) دا، پن ل ثماژ و واند کردن ب فيلم، ئد بيات، و کلتووري پي ئمريکي،

نا اتيقي مټا (Meta-narrative) چمککي تر ک ل سينماي پستمدرندا ز ر گرنگ، ئم جرر فيلمان نک تها چير دک گگ و، بکو س بارت ب خودي پرس ي چير کگران و ش دو ن، ئوان ب اشکرا خيان وک فيلم د ناس ن و ل گگ بين ردا س بارت ب سروشتي سينما و نو نراي تي دو ن، نمون يکي ناياب ئم فلمي "1999 "Being John Malkovich) ي چارلي کافمان، نک تها چيرککي س ير و سم رر دک گگ و، بکو ب شو يکي قوو س بارت ب سروشتي ناسنام، هونر، ناوبانگ دو لت، فيلمک ب ئاگايي ت و او ل گگ ئو ياري دکات ئکترکي استفين، جن مالک فيچ، ي خي دک گگ و، و ئم ش يکک ل باشتين نمون کاني شکاندي سنور ل نوان استي و خ يا،

گگ يني سروشتي کات و شکاندي linear narrative يککي تر ل تايپتمندي سړکيپکاني سينماي پستمدرن، ل بري ئو ي چيرک ب و شو واز ئاسايي بگ در و ک س رر تا، نا و است، و ک تاي ه ب لت، فيلم پستمدرن کان ز رجار ب شو ي نالينباري، ب پاشگ ان و ل کات، دوو بار بوون و، يان ت نانت ب شو ي باز ن ي چيرک پشک ش دکن، نمون يکي برچاو، فلمي "Memento (2000) ي کرسټوفر نلان، ئم فلم چيرککي ب شو يکي پچ واند دک گگ و، وات ل ک تاي و ب س رر تا، و ئم ش نک تها ورد کاري ت کنیکی ني، بکو ب شو يکي سړکيپک ل چ ني تي تگگ يشتني بينر ل بارود خي کار کتر سړکيپک، ک دک ش ي کورتخا ي ني م شکی ه ي،

کو نټين تارانتين يککک ل ناسراوترين و کاریگ رترين دير کتراني سينماي پستمدرن. کارکاني، ب تايپ تي "Pulp

Fiction"، نمونہ کی تہواوی زہریلی تابیہ تمہندی کانی نم بزوتندوین "Pulp Fiction" لہ سہ چیرکی جیاواز پکھاتووہ کہ بہ شہوہ کی نالیناری پکھوہ گہدراون، ہر چیرکہک لہم سہیہ ناماژ بہ ژانرکی جیاوازی سینہ مایی دہکات - ژانری crime، mob، gangster movie - بہام تارانتینہ نم ژانہرانہی بہ شہوہیک تہکہ کردووہ، نہجامک دروست بووہ، ہم ناشنا و ہم بہگانہیہ،

دیالہگانی فیلمہک، کہ پن لہ باسی پپ کولتوور، فیلمی B، و ژینگہی نہمریکی، بہ ناگایی تہواو لہگہہہ وہ یاری دہکن کہ بینہر چاوہوانی دہکات، یہکہک لہ بہناوبانگترین سکینہکانی فیلمہک، گفتوگہکی Vincent Vega و Jules Winnfield سہبارت بہ جیاوازی ناوی بہرگہر لہ نہوروپا و نہمریکا، نمونہیک تہواو لہ چہنیہتی نہوی سینہمای پستمہدہرن گرنگی بہ شتہ بچووہ و "بہ گرنگ"کان دہدات و لہیان وک گہیک بہ خستندووہ دیمنہکی فراوانتری کلتووری کہک وہردہگرت،

دہیفید لینچ دیرکتہرکی ترہ، کاری لہ سنووری نہوان خہون و استی، ہش و شہتی، پیشاندان و شاردنہوہ دہکات، فیلمی "Mulholland Drive" (2001) ی پکھک لہ باشتترین نمونہکانی سینہمای پستمہدہرن، نمہ فیلم بہ ناشکرا لہگہہہ چاوہوانی بینہر سہبارت بہ چہنیہتی چیرکگہانہوہ یاری دہکات، فیلمہک وک فیلمکی ٹاسایی noir دہست پہ دہکات، بہام دہبتہ شتہک کہ زیاتر لہ خہونہکی ٹاہہز دہچہت تا چیرکہکی ٹاسایی، لینچ بہ ناگایی نہو سنورانہ دہبتہ کہ لہ نہوان "استی" چیرکہک و استی دہرکی فیلمکہ ہہیہ، نہجام نہوہیہ بینہر لہ بارودہخہکدا خہی دہبینہتہوہ، ناتوانہت دہنیا بہت چہ استہ و چہخہیاہہ، و نہمہش بہ شہوہیک تہواو لہگہہہ چہمک پستمہدہرنہکانی سہبارت بہ نہبوونی استیہکی نہبژیکتیف دہگونجہت،

ماتریکس"ی (1999) ی برایان واچہفسکی فیلمکی ترہ کہ بہ شہوہیک تہواو سہبارت بہ سروشتی استی و سیمولاکرہم دہدوہت، نمہ فیلم بہ ناشکرا کاریگہر بووہ لہ تیہریہکانی ژان بہدریار سہبارت بہ "سیمولاکرا و سیمولہیشن"، لہ فیلمکہدا، جیہانہک مرہفہکان پہیان وایہ استہ، استہ نیہ بہکو سیمولہیشنہکی کہمپیوتہریہہ، نمہ چہمک بہ شہوہیک کی استہوخہ لہگہہہ نہو بیرہکانہی بہدریار سہبارت بہ نہوہ دہگونجہت کہ لہ سہردہمی نہمدا ئیتر ناتوانین جیاوازی بکہین لہ نہوان استی و نوہنہرایہتی، کارکتہری Neo لہ فیلمکہدا دہبت بہ نوہنہری نہو مرہفہی کہ دہبت بزائہت استی ژیانہکی

چییه، ههرچهند ئهم ئاستیه ترسناک و ئازاربهخش بهت،

کرستوفر نولان دیرکتورکی تر به تاییدهتی گرنگی به کات و یادگیری ددات، جگه له "Memento"، فیلمهکانی وک "Inception" (2010)) و "Interstellar" (2014) به شووی جیاواز لهگه چه مکهکانی کات، ئاستی، و تهگه یشتنی مرهف کار دهکن، "Inception" به تاییدهتی ده توانرته وک مهتافرهک به خودی پرهسهی فیلمسازی و ته ماشاکردنی فیلم لهی بروانین، خونه چه ندین ئاستیهکانی فیلمهک بهنگه ئاماژه به چه ندین ئاستی تهگه یشتن و بهشداریکردن بدن که تهدا بینر له کاتی ته ماشاکردنی فیلمهکهدا بهسهری دهبات،

کهین برازرز، جیل و ئیتان، کارهکانیان په له ئاماژه به سینما و ئهدهبیاتی ئهریکی، "The Big Lebowski" چیرهکی نههنی کتهبی "The Big Sleep" یه ایمه ند چاندلهر، بههم جهری که ههموو شته "گهر" و "گرنگ"هکانی فیلمی noir کراوه ته شتی و بچووک، دیاره برازرزکان به ئاگایی تهواو ئه و چاووهوانیان دهشکهنن که بینر له فیلمهکی genre دهیکات،

چارلی کافمان نوسهرکه که کارهکانی له سنووری نهوان ئاستی و خهیا، هونهر و ژیان، ئایدنیتیتی کهسی و کهمههیهتی کار دهکن، "Being John Malkovich" وک پهشتر ئاماژهمان پهدا، و ههروهها "Adaptation" (2002) و "Synecdoche, New York" (2008) ههموویان نموونهی ئه و جهر سینهمایه به ئاشکرا سهبارته به خودی پرهسهی دروستکردنی هونهر دههون، له "Adaptation" دا، کافمان خهی کردوو به کاراکتهری سههرکی فیلمهک، نوسهرکه که ههموو ددات بهمانهک بگهته به فیلم و ئهم پرهسهیه دههته خودی چیرهکی فیلمهک،

یهکه له گرنگترین تاییدهتمهندییهکانی سینهمای پهستمدهرن پارچهپارچهکردنی کاته، فیلم پهستمدهرنهکان لهگه کاتهدا بهشووی جیاواز یاری دهکن، ههندهکجار ئهم به شووی نالینیاری چیرهک وک له "Pulp Fiction" و "Memento" دا ئههجام دههت و به شووی دووبارهههونهوی وهوداوهکان وک له "Groundhog Day" (1993)) دا یان به شووی تهکههکردنی کات و شوهنی جیاواز وک له زهرکه له کارهکانی دهیفید لینهدا، ئهم تاییدهتمهندییه نهک تهها ئامرازی تهکنیکی نییه، بههکو بهنگدانهوهیه له چه نیهتی تهگه یشتنی پهستمدهرن له کات، وک شتهک نهک لینیاری و پهشینیکراوه، بههکو ئاوهزو کهوتوو ته ناو یهکتری، و بهنده بهچه نیهتی بیرکردنهوه و یادوهری،

او ژکړدن له ژانر ګان یو ګڼکی تری تایید تم ندید ګرنگ ګانی سینمای پستم د ږن، فیلم کلاسیک ګان بزری پا بند بوون به یو ژانری تاییدت - و سترن، crime، comedy drama - بهام فیلم پستم د ږن ګان سود له چن دین ژانر و ږد ګرن، "Kill Bill" (2003-2004) ی تارانتینو نمون یو ګی بزچاوی ئم ی، ئم فیلم پکها تی ګ ګ فوو، سپا ګتی و سترن، یا پنی yakuza، ئ نیم یشن و ت نان ت موزیکا ی ت ګ ګ د ګات و شت ګ دروست د ګات، ت و او نو یی بهام ئاشنای

شکاندنی "دیواری چوارم" - وات ئو سنوور خ یا یی ګ له نوان دنیای فیلم و دنیای استی بینردا ه ی - یو ګ ګی تری تایید تم ندید ګرنگ ګانی سینمای پستم د ږن، ز ګ له فیلم پستم د ږن ګان بشواری ج راو ج ر وا د ګن، بینر بیر له و بکا ت و، ت ماشای فیلم د ګات، جار ګ به شو ی ئاماژ ګردن به خودی پر سی فیلم سازی د بت، و ګ له "Adaptation" دا، جار ګ به شو ی به کاره نانی ت کنیک "م تا" ګان د بت ګ کاراکتر ګان به ئاشکرا س بار ت به ئ و د دو ګ له فیلمدان،

کاریګری سینمای پستم د ږن له س ر بینر فراوان و قوو، یو ګ ئ و ی ګ ئم ج ګر فیلمان داوای ئ و له بینر د ګن بشداری چالان ی له پر سی ت ګ ګ یشن و ل ګدان و دا بکات، بینری فیلمی پستم د ږن ناتوان ت به پاسیفی دانیشن و فیلم ت ماشا بکات، به ګو د بت به ئ کتیفی ه و بدات به ت ګ ګ یشن له ئاماژ ګان، ګر ګان له نوان بشو جیاواز ګان، و ت ګ ګ یشن له مانای قوو ی کار ګ، ئم بینر د ګات ګ کار ګری هون ګرم ند له دروستکردنی مانادا،

دوو م، سینمای پستم د ږن ه کار ګی ګرنگ بوو له پ رو ږد ګردنی ن و ی ګ له بینران، زیاتر ه شیارن س بار ت به میکانیزم ګانی میدیا و چ نی تی کارکردنی، ئم بینران به بستر د توان جیاواری بکن له نوان استی و نو ښ رای تی، و بستر ت د ګن، ه موو فیلم ګ دروستکراو و م به ست ګی تایید تی ه ی،

و ه رو ها کاریګری ګ ور ی له س ر چ نی تی دروستکردن، داشکاندن و فر شتنی فیلم ه بوو، ئم ج ګر فیلمان ئاسانتر بوون به به باز ګردنی نود و و تی، چونک پ بوون له ئاماژ به کلتووری پی جیهانی، ه رو ها ئوان بند مایان دانا به کورت فیلم "ګان - فیلم ګان له ئ نجامی ی ګ م ئ کادیمیان ز ر ن بوو بهام له مر دا

بین‌رانی تایب‌تیاں د‌زیو‌ت‌و،

ب‌ام سین‌مای پ‌ستم‌د‌رن خ‌ی ز‌ریشی ل‌ک‌راو، ی‌ک‌ک ل‌ گ‌رنگ‌ترین ئ‌م خ‌ان‌ ئ‌و‌ی‌م ئ‌م ج‌ر‌ فیلمان‌ زی‌تر پشت ب‌ زانینی پ‌شووتری بین‌ر د‌ب‌ستن، ب‌ ئ‌و‌ی بین‌ر‌ک ب‌ ت‌واوی ل‌ "Pulp Fiction" یان "Kill Bill" ج‌ژ و‌رگ‌رت، پ‌ویست‌ ئ‌اشنا ب‌ت ل‌گ‌گ‌ فیلمی crime و‌ ئ‌ک‌شنی سا‌انی ش‌ست و‌ ح‌فتاکان،

خ‌ی‌کی تری س‌ر‌کی ئ‌و‌ی‌م س‌رقا‌ی ش‌واز و‌ ورد‌کاری ت‌کنیکی و‌ ک‌م‌تر گ‌رنگی ب‌ ناو‌‌‌ک و‌ پ‌یامی مر‌یی د‌دات، ه‌ند‌ک خ‌گ‌ر پ‌یان و‌ای‌م ک‌م ئ‌م فیلمان‌ "ب‌س‌رخ‌یان‌و‌ن" و‌ ه‌و‌ د‌د‌ن بیس‌لم‌نن د‌زانن، ل‌جیاتی ئ‌و‌ی س‌رقا‌ی گ‌گ‌ان‌و‌ی چیر‌ک‌کی باش بن،

خ‌ی‌م ئ‌و‌ی‌م ب‌ه‌ی پشت‌ب‌ستنی ز‌ری ب‌ ئ‌ماژ و‌ کولتووری ا‌بردو‌و‌، ب‌واتا‌ی‌کی تر د‌گ‌گ‌ت‌و‌ ب‌ "کلتووری ی‌سایک‌" - وات‌ کلتوور‌ک، ت‌نها شتی ا‌بردو‌و‌ دوبار‌ د‌کات‌و‌ و‌ هیچ شت‌کی نو‌ دروست ناکات، ئ‌م خ‌گ‌ران‌ پ‌یان و‌ای‌م ک‌م ل‌جیاتی ئ‌و‌ی د‌ه‌ن‌ر بن، فیلمساز پ‌ستم‌د‌رن‌کان ت‌نها کار‌کانی ک‌سانی تر د‌ستکاری د‌ک‌ن،

ل‌ی‌نگ‌رانی سین‌مای پ‌ستم‌د‌رن و‌ام‌ی ئ‌م خ‌ان‌یان ه‌ی‌م، ئ‌وان د‌‌‌ن ی‌ک‌م، ئ‌م ج‌ر‌ فیلمان‌ ئ‌گ‌دان‌و‌ی ا‌ست‌قین‌ی ئ‌و‌ جیهان‌ن ئ‌م‌م ت‌یدا د‌ژین - جیهان‌ک پ‌‌ ل‌ ئ‌ماژ، کولتووری پ‌پ و‌ میدیا ب‌ی‌م گ‌رنگ‌ ل‌ سین‌ما ئ‌م ا‌ستی‌م‌گ‌ ب‌دات‌و‌، دو‌م، ب‌کاره‌ن‌انی ئ‌ماژ و‌ pastiche ب‌هیچ ش‌و‌ی‌ک وات‌ی ن‌بوونی د‌ه‌ن‌ان نی‌م، ب‌‌کو ج‌ر‌کی نو‌ی د‌ه‌ن‌ان‌ ک‌ پ‌ویستی ب‌ توانا و‌ زانینی ز‌ر‌،

ا‌ستیدا، کاریگ‌ری سین‌مای پ‌ستم‌د‌رن ل‌س‌ر سین‌مای ئ‌م‌م ه‌شتا ب‌رد‌وام‌ ز‌ر‌‌ک ل‌ فیلمساز‌کانی ئ‌م‌م، ل‌ مارف‌ یونیف‌رس‌و‌ تا فیلمساز‌کانی ئ‌ندی و‌ک‌ ئ‌ری ئ‌است‌ر و‌ ر‌ب‌رت ئ‌یگ‌رز، ه‌موویان ب‌ ش‌و‌ی‌ک کاریگ‌ر بوون ل‌ گ‌گ‌ و‌ ت‌کنیک‌کانی سین‌مای پ‌ستم‌د‌رن ک‌ پ‌ری پ‌داون،

ی‌ک‌ک ل‌ گ‌رنگ‌ترین ب‌ره‌م‌کانی سین‌مای پ‌ستم‌د‌رن ئ‌و‌ بو‌ ک‌ ئ‌زادی زی‌تری ب‌ فیلمساز‌کان داو‌ ب‌ ئ‌زموون‌کردن ل‌گ‌گ‌ ش‌واز و‌ ناو‌‌‌ک، ئ‌م‌م فیلمساز‌کان ئ‌زادن ژانر‌کان ت‌ک‌ ب‌ک‌ن، ل‌گ‌گ‌ ک‌تدا یاری ب‌ک‌ن، ئ‌ماژ ب‌ کار‌کانی تر ب‌ک‌ن، و‌ سنوور‌کانی

نځوان فيلم و ځاستی بشکځنن، بځ بځ ځوځی ترسیان لځو ځه ځبت بځسځر
“ياسا کانی سینځما” دا بازبدځن،

ځه ځروځها ځځځځځ کی گرنگی لځ پځرځپځدانی سینځمای جیهانی ځه ځووځ،
فيلمسازځکان لځ وځاتانی ژاپځن، کځریا، ځرژځنتین و فځځځنسا
کځځکیان لځ تځکنیک و ځځگاکانی سینځمای پځستمځدځرن وځرگرتووځ بځ
دووبارځ پځناسځکردنځوځی سینځمای ځځیان، ځم پځسځیځ ځووځتځ ځه ځی
دروستبوونی کارځکانی وځک فیلمځکانی پارک چان-وځک، ځالځخاندځرځ
ځدځرځفسکی، و ژان-لوک گځدار کځ ځه ځموویان بځ شځوځیک بځ سینځمای
پځستمځدځرن کاریگځر ځوون،

لځ کځتاییدا، سینځمای پځستمځدځرن نځک تځنها گځځځانکاریځکی
تځکنیکی و شځوازی ځوو، بځځکو گځځځانکاریځکی بندځځتی لځ چځنیځتی
تځگځیشتنمان لځ سروشتی فیلم، نوځنځرایځتی، و پځیوځندی نځوان
هونځر و ځاستی، ځم بزووتنځوځی پځرسیاری قووځی لځسځر سروشتی
ځاستی، ځیدځنتیتی، و مانا بځجځهځشتووځ بځشځوځیک تا ځمځش
گرنګن، بځواتایځکی تر بځتوندی بیر لځو بکځینځوځ چي واتای “ځاست”
دځدات، چځن مانا دروست دځبت، هونځر چ ځځځک لځژیانی ځمان و
جیهان دځگځځت،

بځپځی ژان-فرانسځا لیځتار، یځکځک لځ سځرځکیتځرین تیځریستځکانی
پځستمځدځرنیزم، دځځځت ځم لځ سځردځمکدا دځژین تځیدا “میتا-
ناځاتیفځ گځورځکان” - ځو چیرک گځورانځی لځ اځبردو مانا و
ځاراستځیان بځ ژیانی مرځف دځدا - مانایان نځماوځ، سینځمای
پځستمځدځرن ځځنگدانځوځی کی تځواوی ځم دځځیځ، لځبری ځوځی بځ
دواي گځځځانځوځی چیرک کی گځورځ و یځکگرتووځوځ بگځځځت، ځم جځرځ
فیلمانځ بځ چیرک کی بچووک، پارچځپارچځ، و زځرجار ناتځواو پځشکځش
دځکځن، ځوان ځځتی دځکځنځوځ وځک دځسځځاتځکی ځاگادار قسځ بکځن،
لځبری ځوځ وځک پځرسیارکځر و گومانکځر ځځفتار دځکځن،

ځم تایبځتمځندیځ بځ ځاشکرا لځ کارځکانی ځه ځوو ځو
دیرکځکترانځدا دځردځکځوت کځ ځاماژځمان پځ کردن، تارانیتنځ ځځتی
دځکاتوځ یاسای ځخلاق و سیاسی ځوون پځشکځش بکات، لځجیاتی ځو
جیهانځک دروست دځکات تځیدا باش و خراپ، پاځځوان و پاځځوانشکځن،
تځکځ و ناځوون، لینچ چیرکځکانی بځناتځواوی دځهځځځوځ و ځځگا
بځ بینځر دځدات ځی ځو مانایځ بدځزځځوځ کځ دځیځوځت. نځلان
پځرسیاری قووځ لځسځر سروشتی یادځوځری، کات، و ځیدځنتیتی دځکات
بځ بځ ځوځی وځامی ځوون و کاتځگځریک پځشکځش بکات،

بہ کورتی، سینہ مای پستمہ دہرن واک ٹاوانہ یاک کاری کردوو، تپیدا
سہردہ مکمان خئی دہینہ تہوو - سہردہ مکک کک تپیدا ھموو شتہ کان
گومانہ کراو، ھموو استیہک لاتیف، و ھموو بیرکک یاک
کراو تہوو بہ لککہینہوو و پرسیارکردن، ئم سینہ مایہ نک تہنہا
نہنگدانہوی ئم دہخہی، بہکو بہشداریشی لہ دروستکردنی کردوو،
لہ ئہنجامدا، سینہ مای پستمہ دہرن یاکک لہ گرنہترین و
کاریگہرتہین بزووتنہووکانی ہونہری سہدی اہردوو ہوو و کاریگہری
نک تہنہا لہسہر سینہ ما، بہکو لہسہر تہواوی کلتووری سہردہم
ھہوو.

باک رہہوار

بہ کورتی 26: سواہ کردنی سہزہ . بہ شایہ سہزیمان پہ نا کا تہوو . ئازاد حہم

سواہی سہزہان سواہ کردنی سہزداریی Emotional Begging، کک جہرکک
لہ جہرککانی سواہ بہ بہدہستہہنانی خہشگوزہرانی دہروونی و
سہزدارییہ. ئم سواہ ئہزموونہکی پہزارہہنہر و پہ ئازارہ،
دیاردہی کک لہرہان لہوو وودہدات و لہخہہاش دروستناہت و ھہکار
و پانہر لہپشت وودانہوو کک یہتی.

سواہی سہزہ کردارکک لہلایہن ککسانہکک وو ئہنجامدہدرہت بہ
بہدستہہنانی خہشہویستی، گرنہگیپہدان، اکہشانی سہرنج و
ھاوسہزی. ئم ککسہ زہرکک گا دہگرہتہہر تا بہتہ جہگای باہخ
و ٹاوانہوانہوی ئہوانہتر، لہوانہ: ھہشہکردن، بہومانہیہی، ژیانہ
خہی دہخاتہ مہترسیہوو تا گرنہگی پہبدن، گازندہکردن لہ دہوروہہر
و کروزانہوو لہسہر ئہو بناغہیہی ککسہست بہ ہوونی ناکات و
سہزیان بہی نیہ و بہزہیشیان پیایانہ تہوو.

بہی بہپہویستی دہزانہین پہرسیہن: سواہی سہزہ دیاردہیہکی
بہماوہیہیہان نہخہشیہکی دہروونی؟ ئم سواہ بہسہ بہ
پہکردنہوی بہشایہ و ککمی سہزی؟ لہدہستدانی توانای دہرہہینی

هسته کان Alexithymie جیا نییه له بیهشبوونی (محرومیت) سه زرداری؟ له دستانه پانه و له نژانیه له و رگرته چتر له ژیان ناچارمان ناکات سهز سوا که ین؟ داننان به به شایه سه زرداری سه رتایک نییه به دزیه نه وای هه کارکانیه به شایه که؟ که په داووستیه سه زرداری مرغه په دکتاوه؟ تاکه کان، خه که، گروپه که، د ورووبه ر، دامه زراوه یکه ... که؟

سوایه سهز چیه؟ له ردا قسه له خودی کردیه سوا کردن ناکه ین، قسه له سوایه سهز و هاوسه زیه ده که ین. سوایه سهز هیجه که م نییه له سوایه به زیه، هم و هم که داریه. به گومان نه بوونی قوویه سه زرداری لای که سه کان هه کاری هم جهره سوا یه. سوا که و که چاره سه به په کردن وای به شایه ناخیه کان و گه ان به دواي گرنه گیه دان و دواي خه ووستیه و به زیپاها تده و له نه وانی دیکه ته ماشاده که. نه به ته سه رچاوه کانی سوایه سهز هم لایه نان له خه ده گرت: به شبوونی سه زیه، هه سه کردن به که میه هاوسه زیه Empathy، متمان به به خه نه بوون و... .

به پیه شاره زیان به، سوا که ری سهز به به دسه نهانی سه زی نه وانی دیکه ئاماده یه هه فتار هه نه نام نهان به جوته و، بیانوه بگرت و نه وانی دیکه به و خه تابه ربه که هه کاری به سه زیه که ین. هم جهره سوا که رانه له هه توون له وروژاندن و یاری کردن به هه سه نه وانی تر، نه به ته تابه ستوان ژیانیه خه شیان له به رچاوه نه زیکه یانیه دراماته نه ده که؛ هاوکات خه یان به رده وام و که به دبه خت و قوربانی نه شانده دن و سه رزه نه ته که سانی ده ورووبه ریان ده که. به گومان زه رتیه نه وانه توشه هم حاته ته ده بن، که شه وازه کی ژیانیه نات نه دروست ده گرنه به ر له چاوه نه وانی به خته و و په ژیان.

سه بارت به وای لایسه ره و ئامازه به و شه ده که ین، که نه بوونی هاوسه زیه یه که که له دیوه کانی به به شبوونی سه زرداری. په پانه رانه له بواری کلینیکه ده روونیه په پانه وای، که به به شبوونی سه زرداری بریتیه له نه بوونی په پشته سه زرداری. زه رچار په شتگو خسته سه زرداری، که به به شبوونی سه زرداری دروسته کات، په لکه که شه ده روونیه یان که مانه یه تیه له که خه ده نه. به یه په داووستیه سه زرداری کانی ژنه که جیا یه له په داووستیه سه زرداری کانی په واک، هاوکات په داووستیه سه زرداری کانی هاوه یکه به هاوه یکه جیا وازه له په داووستیه سه زرداری کانی دایکه یان باوکه به مانه که ی.

زه رکه له وانی له باری سوا کردن سه زرداری و قسه ده که تیه ریه ده روونیه کاریه کان به گه یشتن به ده رنه نهامی باوه په کراوه به کارده بن و په پانه وای، به سه وروژاندن به نه وانی دوه چاری دیارده یه سوا کردن سه زرداری ده بن نه وای، که کار له سه ر شه وازی

ژيان، بچوونيان ب د وروو ب ر، گڼي جري بيركردن و و پيو ندي ك م ا ي ت ي ك انيان بدرت و هانيشدرن، ك چن پش ب خ ب ب ستن و پ داويستي ك اني خ يان به ندي.

ب ش ك ل ف ر م ك اني سواي س ز پ يو ندي ب گرنغيپ دان و ه ي. وات ك س ك سواي گرنغيپ دان يان ا ك شاني س رنج د كات، ئ م داواي كي س زي، يان ك شش ب ب د سته ناني س زي (خ ش ويستي) ئ و يتر. ج وهري سواي ك ه و ك ب ئ و ي ك س ك با ي خ و دي ق ت ي ئ و يتر ل س ر ب ت. ئ ن گ د زي ك م ا ي ت ي و نا ج گيري د رووني ئ و ك س ل پش دروستبووني ئ م د ز و ب ت، ك پويستي ب و گرنغيپ دان ي ئ و انيتر. ل و بار و ز ر ك ه كار ه ن، ل و ان: پ داويستي، ه ستي ك مي، يان خ ب ك مزانيين و ... ر ن گ س ر ت ا ئ م سواي گرنغيپ دان ئ ر ن ي ب ت، ب م ل گ ك كاتدا، ك ك س ك خ ي ل س ر ئ م ر فتار ا د ن ت د ب ت ك ردار كي ن ر ن ي.

س رباري ئ و، سواي گرنغيپ دان ل ك مي شايستي ي و خ ب ك م زانين و د ت. ك ش ك سواي ك ني، ك ش ك ئ و ي، ئ گ ر سواي ك ب رين ب ت. ك ت ك سواي ك د س ت ك و ت ي نا ب ت، ب هيوايي و خ م كي ل گ خ ي د ن ت. ب دور ك و ت و ل م د يار د ي با ش ترواي م ر ف خ ي ب ك م ن زان ت و ل ع و د ا ي دروستكردني پ يو ندي ت ندروستيشدا ب ت.

ك ت ا بينيمان ب سواي س ز ئ و ي، ك سواي ك راني س ز ك ش ي كيان ه ي، ك د ك ر ت نا و ن ر ت ب شايي س زي. ئ و ب شايي كاريگر ي ل س ر سواي ك يان ه ي. ب گومان ب شايي ك ناخيي (ح ي)، ب م چن ئ م ج ر ب شايي دروستد ب ت و د ب ت بناغ ب سواي س ز؟ ب گومان دواي ئ و ي م ر ف ه س ت ب د ا و ك يان ت نهايي و ب زاري ناو كي د كات، ل ر و د ك و ت نا و ح ا ت ي ب شايي س زي و، ئ و ش و ا ي ل د كات درك ب ب م ا نايي ژيان ب كات و ل ناو ب ئ ا م ا ن ج ي و خ م كييدا ب خول ت و. ز ر ج ا ر ي ش ه كاري ب شايي ك ئ ن گ ب باكي م ر ف ك ان ب ت ب ر ا م ب ر ب خوديخ يان، يا خود ب ه ي ل د س ت د ا ن ي ه ا ي ك ل ژيان، جيا بوون و ي خ زاني، ه ستي ش ك ستي ر و ش ت ي و

س ر ئ ن ج ا م، ق ب و ك ر د ن ي ب شايي س زي ك ا ر كي ئ ا س ا ن ني، ب م ه و ك ب د ر ب ا ز ب و و ل سواي س ز. ك ت ك ب شايي ناخيي خ ت ق ب و د ك ي ت، ك و ا ت ت ا ن ا ي خ بينيني خ ت ه ي و ب ئ ا گ ا ش ي ل ش ك س ت ي و پ ر ت ي ر ح ي ك ا ن ت. ب م ت ئ ي د ي پ نا ب ئ و ي ت ر نا ب ي ت و داواي گرنغيپ دان ل ك س ن ا ك ي ت.

محمد د د کروب.. ما ئاوا ئی هاو ئی کـمـ نیست... نووسینی: شا کر فـرید حـسـن.. و رگـرا نی لـءـرـr

محمد د کروب، شنبیر کی مارکسیستی شـگـ و سـنی ناواز، بیرمندی ئافانگاردی شنگاری دیار، خندگری هـشیار و نوگـر، خـتـکـاری کـمـ نیستی بـئـزمـوون و ووناکبیر، هـگری ئاـ و بیرکردنـ و ئـخلاقـی چینی کرکاری زحمـتـکـش و مـژوونوسی بزووتنـ و کـمـ نیستی لوبنانی عـرـبی کـ ناوـکـی هاوواتای کتـبـکـی بوو بـ ناوی (جذور السندیانة الحمراء) کچی دواپی کرد. ئـ و مـرـفـ است و خـبنیادنـری کـ ژبانی تا دوا تنـکـ خـشـد و یست، ژبانی خـی وکـ بـ یچیـکـ دـستـپـکرد، پاشان بـهـی خوـندن و خوـندنـ و تینووتی شکانـدن لـ کانیاوی مـعـریفـ و کلتور و بیرری پـشـکـوتووخوازانـی مـرـفـایـتی، بوو بـ ئـستـرـیـکی درـوشاو و یـکـکـ لـ دیارترین خـنـگـرانی ئـدـبی و دامـزـرنـرانی خـنـی ئایدیـلـژی لـ جیهانی عـرـبـیدا، هـروها بوو بـ سـرنووسـری گـقاری "الطریق"، بـناوبانگترین و دـرینترین گـقاری شنبیری چـپی عـرـبی، کـ بـم دووایانـ دووبارـ دـستی کردـ و بـ دـرچوون دوا ئـ و بـ ماوی دـیـیـکـ لـ بـا وکردنـ و وـستا. چ پارادـکـسـکـ کـ محمد د کروب لـ ناوـاستی ئاـهـنگـانی کـمـ نیستـکان و هاوـکانیاندا بـ یادی ۸۹ ساـی دامـزـراندنی حزبی شیوعی لوبنان کـ خـی ئاـوـنـیـکی ئـ و حیزبـ بوو، کچی دواپی کرد. بـ مردنی د کروب، لوبنان و جیهانی عـرـبی و بزووتنـ و مارکسیستی و کـمـ نیستی لوبنانی و عـرـبی، کـسـایـتیـکی درـوشاوـی خـبات،

پېشېنگېكى كلتوورى پېشېنگېرى عېقېلانى و كرېكارى و چىنايېتى و بىرېمېندېكى پېشېكېوتنخواز و پېشېنامېنووسېكى شېشېگېي چې پيان لېدېستدا. يېكېك لې پېشېكېترىن پېشېبىراني ئايدېلېژىستى ماركسىستى عېرېب بې هېژارى ژيا و مرد، كې جگې لې سامانى نووسىن و بىروباوې و هزر و خېونېكانى هېچى ترى نېبوو بېنام مېشېخېي ئېو بىروباوېي كې باوېي پېي هېبوو، بېدېستېو گرتېوو و لايېنگرى و پىشېوانى و بېرگى لېدېكرد. هېورېها ژيان و تېمېن و وزې و قېمېمېكى تېرخان كړد بې دىفاعكردن لې بېهاكانى ئازادى و دىموكراسى و دادېروېرى كېمېلېيېتى و پېشېكېوتنخوازى و بېرزترىن دېزى ئىنسانىي لې بووندا، دېزى چېوساوپېكان و چىنى كرېكارى بېشمېينېت كې خېبات دېكېن بې ئازادى و زېگارېوون لې كېت و بېندى و چېوسانېو و ستېمى چىنايېتى.

محمېد دېكروب نمونېي يېكېك لې پېشېخېگرې هېرې دىارېكانى پېبازى پېاليزمى سېسېالېستىيې كې بېشدارى لې دامېزراندنى و چېسپاندنى بناغېكانى بزووتنېوې پېشېخېي ئىستاتىكاي ماركسىستى داهېنېرانې لې لوبنان و جىهاني عېرېبىدا كړدوو. لې شارى (صورى لوبنان لېدايك بوو و گېورې بوو و لې قوتابخانېكانىدا خوېندوويېتى، بېنام بېهې بارودېخى سېختى ژيانېو قوتابخانې چېهېشتوو و پېيوېندى بې پېزېكانى چېماوېر و كرېكارانېو كړدوو، لېو وېك فرېشيارى بېروبوومې پاقلېمېنيېكان كاري كړدوو، پاشان دېبېت بې بېيچى. لېم نېوېندېدا بېهې نامې گېيېنېوېو لې پېگېي هاورېيېكى (كېرېم مېروو) و ئاشنا دېبېت بې كېچېكردو دېكتر (حوسىن مېروو)ى نووسېر و هېسوېاوى كېمېنېست. سېبارېت بې يېكېم دىداريان دېكروب دېبېت (لېشېكېك لې پېشېكېكانى ساي ۱۹۴۹ لېنېو دوكانېكى بچووك و كېندا بووم كې پې بوو لې تېنېكې و قووتوو و پېرېمېز، سېرقايې چاككردنى مېسېنېيېكى شكاو بووم و لېبېر خېمېو مېنگېمېنگم بوو و لېناكاو پياوېك استېوخې لېبېردېمېدا قىت بووېو، چېستېي لاواز و ووخسارى تېنك و دوو لېوې ئېستوورېو، زېردېخېنېيېكى دېستانى كړد و وتى : سېاو محېمېد، مېن حوسېن مېرووم. بې پېشېسېويېكېو وېستام، دېستېكانم نېوتى سېي و ژېنگ و ئېمېنېايان پېوېبوو. دېستم بېي درېژ كړد، لېو پېشېوې تا ئېمېو و تا كېتايى ژيانمان، دېستمان لېناو دېستى يېكتردايې.) دواى ئېو محېمېد دېكروب لې بېپروت لېلاى بازرگانېكى كاغېز دېست بېكاركردن دېكات و لېم قېناغېدا حوسېن مېروو چېندىن كېتېب و ئېدېبىياتى ماركسىستى پېدېدات و لېم كېتېبانېو فېرهېنگى ئىستاتىكى و پېشېكېوتنخوازانې و شېشېگېيانېي پابېند بې مېرېقاىېتى فېرېبوو و بې گوېگرتن لې گېتوگېكانى حوسېن مېرووش سېبارېت بې حېزب، پېگېي خېي بې ناو حېزبى شىوعى لوبنانى

د زیوټو. پاشان له گډفاری (الثقافة الوطنية) دا کاري کړدو،
که که مټک له نووسر و شاعیر و ژنام نووسی پشکه وتنخوازی له
دوری خای که کړدو و هور ها سه که یکه بوو به بیرکړدن و وای
پشکه وتنخوازی مر فای تی دژ به که له نیالیزم و که نه پرسی و
هور ها شهی ئد بی و فیکری و شارستانی له دژ کلتووری
به ژروازی که نه پرستان و شه فنیستی دژ به ه موو شته کی
مر قدستان و جوان، به رپا کړدو.

د کروب ژپانی ئد بی خای به نووسینی پخشانى ئد بی و
کورت چیرک دسپه کړد، که تیایدا واقعی گوند خام شه کی و خای
ژان له مر فو ساد کان و بازار کانی ه ژاران و سته مله کراوانی سر
ه سار که مان تیا و نا د کړد. به که مین به ره می هونری خای له
گډفاری (الطریق) ی لوبنای، زمانه ای حزبی شیوعی و ه موو
نیشتمانه رور و پشکه وتنخوازان، که دواتر خای بوو سرنووسری،
له ژر ناوی (پنج قروش) دا به اوکړدو. له تهم نی گنجیدا، له
سای ۱۹۵۴ دا که مټک چیر که کی خای به ناوی (الشارع الطویل) و له
سای ۱۹۸۰ کته به کی تری به ناوی (الآدب الجدید و الثورة)
به اوکړدو، که که مټک و تار و له که مین و باس و نووسینی
خندید، که د ژر نجامی ئرموونی ژان له شهی فیکریه کان و
مشتوم کانی په یوست به مللان که مای تی و سیاسیه گشتیه کان
بوو که ه گری لای نی مژووی مللان له ئایدی له ژین له بزووتنه وای
فه ره نگی و ئد بیدا که ناو ند فیکریه کانی ع رب له دیه
شه سته کان و حفاکاندا به شه و ی که تایه ت ژرموونیان کړدو و له
گډفاری (الطریق) دا به ناوی کړدو و. د کروب له و کته به
خو ندنه وای به ه ندک دق سه باره به ئد ب و هونر و خند
کړدو و له ژر تیشکی جوانیناسی مارکسیستیدا شنکړدو و
شیکړدنه وای خند ی به به ره م هونرید کان و گفتوگی که شه کانی
دا ه نانی ئینسانی، ئنجام دا بوو.

سه باره به ه کاری که کړدنه وای ئو نووسینان و به اوکړدنه وایان له
کته به کدا، محم د د کروب دت (ه کاری تایه ت خواستی زگار بوون
بوو له م ق ناغ به چوون ناو ه وای خند ی نو، د به ت ئو و شه
بگوتر که له نو ئو هاندر گشتیانی که ه کار بوون،
ه بژاردنی ئم نووسینه تایه تان، که ه ندکیان مژوو که یان
د گټه و به که تایی دیه حفاکان بریتی له خستنه به رچاوی
لای نه که له لای نه کانی ئرموونی بزووتنه وای خند گران که کته به که،
سر به بیری پشکه وتنخوازان مارکسیستیه، له به رد م ژمار ی که له
خند گری گنجی ع ربی، که به مشو و یان به وشو و سر به خودی

بزووتند و کڼ و ب ه ښه شپې و مېلې چې پر وانه یې خپلې پانې و ل دې یې پېنجا کانی سډې ابردوودا ک ووتند ناو بزووتند وې ښه خنډې پېشک و تنخوازان و {پېل لښې نډې سیاسي و چينا یې تی چار نوو سساز و بڼه ملاوئ ولای داهه نان و کاری داهه نران و ه نډ کجار ازی بوون ب وئیای ناو ښه کی سیاسي کار هون ریی کان ب ش و یې ک ک سروشتی هون ر وک هون ر ل پلې یې ک مډا ت مومزاوی بکات} ل کات کدا هون ر ی ئم س رډ م ل تو څینډ و ښه خنډ یې ب ا ب تیې و رگ ډ دراو کا نډا، ه م ج ر بوونی ښه گاکانی ل ک ل ښ و و ب رډ س تبوون و و رگ ډ انی ج راو ج ر ی ش واز کانی تو څینډ و ی نوو سینډ کلاسیک یې مارکسیست کان ب س ر زمانې ع ر بی ب ب ا ب ت تایب ت کانی ئ ډ ب و هون ریش و، ه موو ئ مان بوار ب ښه خنډ گران د ډن گ نجان کان (و ک چن ښه گ ی ب ښه خنډ گرانې نو ی دیک داو) ن ک ت نها ق ناغی پ نجا کان ب ډ س تک و ت و ه ښه کان یې و ت پ ښ ن، ب ښه کو بتوانن ل ک ښ و ی سیستماتیکي ئم ئ زموون ښه خنډ یې ش ئ نجام بدن و ښه خنډ ل بگرن و ښه خنډ ئ ډ بی مارکسیستی ل دې مارکسیزم و ب رن ئاست کی ب رز تر تا ه نډ ک ل نوو س رانی پېشک و تنخواز ل دې یې ه شاکان ه مان بیر ک و ه مان پ ل ن کړدن و ه مان حوکم کانی کاتگ ر یی دوو بار ن ک ن و ک ب ه ښه مند ا ن ی بزووتند و ی ښه خنډ گرانې پېشک و تنخوازی د ی ی پ نجا کانی سډې ابردوودا داد نران.)

محمد د کروب ک م ښه ک کت ب و ډ س تک و ت و ب ره مې ښه خنډ یې و ل ک ښ و و م څووی ل دواي خې ب ج ه شتو و، ک گرن گترینیان بریتین ل : (شخصیات و أدوار في الثقافة العربية الحديثة)، (وجوه لا تموت في الثقافة العربية الحديثة)، (على هامش سيرة طه حسين) ئ م جگ ل کت ب ب ناو بانگ ک ی (جذور السنديانة الحمراء) ک م څووی بزووتند و ی مارکسیزم ل بنیاتن و س ره ښه دانی حزبی شیوعی لوبنان، ک خې یې ک ک بوو ل ئ نډام ډ س ز کانی ب بڼ ما و ښه گ و ق نا ع ت کانی ئ و حیزب، ل خ گرتبوو. مح م م د د کروب، ښه خنډ گری ناواز و ښه شنبیری ب هاو تا ل ژیان و بیر کړدن و و ب خشین ک یدا، ب ب ډ نگی و ب ه منی و دوور ل هاژوهوژ وک بلیم ت کانی تری دنیای فکر و مر ق ب پ ښه نسپیې کان، دوو چاری ه ژاری و ډ س ت نگی بوو و قوربانی ب ښه ح و ژیانې خ یدا ل پ ناو خ ښک و نیشتمان و ک م ښه گ و داهاتووی کی باشت ب ه موو ز حم ت ک ش و چ و ساو کان.

ما ښاوا، س ر ب رزم پ ت ئ ی ئاخرین ک م نیست، ئ ی ښه گ ی ب و و سوور و ستاو و ښه گ ډاکو تاو ک، ب ښه ن د ډ ی ن ک و فادار ب م ښ و ب ښه گ و بیروباو ی ښه ژنام ی (الطریق) و ت ش ب و پ ی ب ه زیډ و ل ن و ئ م و ف ره نگی داهه نران ی نو گ ر ی و بیر

عربی بی هاوچرخمان، ناماد و زیندو دمنیتو.

سچاوانکان : موقع رابطه الادباء الشام تعني بقضايا الأدب و الإنسان محمد دكروب وداغا ايها الشيوعي الأخير..! بقلم شاکر فريد حسن ۲ تشرين الثاني ۲۰۱۳. <https://www.odabasham.net>
موقع سودارس، محمد دكروب، وداغا ايها الشيوعي الأخير..! بقلم شاکر فريد حسن ۲۹ تشرين الثاني ۲۰۱۳.
<https://www.sudaress.com/hurriyat/130903>

زربای ی نانی. شما باروانی

مانی (زربا) بی یکهک ل شاکار ه ر مزن و بی نرخکانی فیل سووف و گور نووسری ی نانی (نیکس کازانتزاکیس-۱۸۸۳-۱۹۵۷) دادنرت له جیهانی ئدب و وژدا. چاپی یکه می ئم شاکار جیهانی مزن ل سای ۱۹۴۶ باوبوو. ئو و مانای کاریگری و دنگدانوی تنها ل بوارى ئددا جند هشت، بکوخی خزانده نو دنیای فیلم و سینما و جیهانی مسیقاشو. زربا باس ل پارادکس و دژبری دوو تانین و کسای تی جیاواز دکات. دوو هاو، یکه میان (باسل) ک نازناوی (سرک)، نمونای زانین و باب رزی و نایک نی وشت و جوانیه.

ئو و یتر (زربا)، پیانوکی ن خوندوار و نمونای کسکی یاخی و نازاد ل ه موو کتوبه ندک. هردو وکیان نو نری دوو ئاستی ئنت و دوو جیهانی جیاواز و دوو ج مسری زر دژ بی یکن. لگه ئو جیاوازیی شدا، خشی ویستی کی قوو و ای و هاو یی تی کی زر به هز و پت و ل نوانیاندا هی و پک و یان د ب ستنه و. باسلی هاو یی ل و ماندا ل و سفی زربادا د: (زربا ئو مر قی زر ل مژ بی دوایدا دگام و نمد دزیی و، ئو دکی هی، ژیانی ل ه قوو، خاوی کسای تی کی زر سادی مر قی کی گ لک مزن). چیرکی مانی (زربا) باس له

گنج‌کی تمان سی و پنج سالی دواومند و شنبیر دکات با ناوی (باسل.)

گنج‌ک، سامان‌کی زری با میرات با باوکی‌و با با ج‌ماو و د‌ی‌و با و سامان با پ‌ژ‌ی‌کدا و بره‌نان بکات. باسل گنج‌کی شارستانی و پ با حکمت و فلسف‌ی. گنج‌کی ئاو‌ت با دو کولتوور. گنج‌ک، نیوی ئ‌مریکی و نیو‌کی تری ی‌نانی. گنج‌ک، با ناو پ‌تووکخان‌دا پ‌گ‌یش‌وو و پ‌رو‌رد بوو و ل‌ن‌و دوو‌وی پ‌ی‌کت‌ی‌کان ل‌ دای‌وو. ل‌گ‌ ک‌س‌کی تری ن‌خو‌ند‌وار و پ‌یر‌م‌رد‌کی با سا‌دا‌چووی تمان ش‌ست سا با ناوی (ماسیدنی ئ‌ل‌کسیس ز‌ربا.) ک‌سای‌تی‌ک، عاشقی کار و سروشت و ژن. ک‌س‌ک، گ‌ت‌ی با خو‌ندن و خو‌ندن‌و د‌ت. ئ‌و، ل‌ ه‌موو تمان‌یدا ی‌ک د‌ی ن‌خو‌ند‌وو‌ت‌و و با توانج با باسل د‌ت‌ت) تف ب‌ک ووی پ‌رتووک‌کانت، ه‌موو ش‌ت‌کی بوون ل‌ پ‌رتووک‌کانتدا نین و باس ن‌کراون.) ز‌ربا، ک‌س‌کی ساد و ن‌خو‌ند‌وار و نا‌ش‌نبیر. ه‌ب‌ت با و پ‌و‌ر و ت‌گ‌یش‌تن کلاسیکی و ت‌قلیدی‌ی با ش‌نبیری کراو و د‌ک‌رت. تا‌ق قوتا‌بخان‌ی ز‌ربا، ژیان.

ز‌ربا مر‌ف‌ک‌ ل‌ گ‌ای تا‌ق‌کردن‌و و ئ‌زموون‌کانی ژیان‌و ز‌ر فلسف‌ی و حکمت ف‌ر بوو و ه‌ر با استی ئ‌و ل‌زان و ح‌کیم و پس‌پ‌ ل‌ واتای ژیان. ز‌ربا ب‌ش‌داری ل‌ ج‌نگ و ش‌ش‌کان کردوو، ه‌موو پاراد‌کس‌کانی ژیانی ئ‌زموون کردوو، خ‌شی و نا‌خ‌شی، ئ‌ارامی و ن‌ارامی، ترس و ن‌اس‌ری و ز‌ر ل‌ ت‌ای و ن‌اشیرینی‌کانی ژیان‌ی چ‌شتوو. ئ‌و ک‌سای‌تی‌ک، ن‌ فریش‌ی و ن‌ ئ‌هریم‌ن. مر‌ف‌ک‌، خ‌ش‌ویستی دکات، توو‌ه د‌ب‌ت، است‌گ‌ی و ه‌ند‌ک جار در‌ش دکات، ه‌و د‌دات، شکست د‌خوات، پ‌یو‌ندی ل‌گ‌ ژن د‌ب‌ست‌ت، نیش‌تیمان‌کی خ‌ی خ‌ش د‌و‌ت. کار‌کت‌ر‌ک‌ ئ‌ازار و خ‌م‌کان سل با و ناک‌ن‌و ل‌ ژیان. ئ‌و ژیان‌ی با ه‌موو ج‌ر‌کانی‌و خ‌ش د‌و‌ت. ئ‌و دایم با د‌خ‌شی د‌ژیت. مر‌ف‌ک‌ پ‌ ل‌ ئ‌ند‌ر‌ژی و ل‌وان‌ل‌و ل‌ ئ‌وم‌د و ه‌زی ژیان‌ی ل‌ د‌چ‌ت‌ت. ز‌ربا با س‌مای‌ک‌ پ‌ی‌ د‌ن‌(س‌مای ز‌ربا) ووب‌ووی ئ‌ازار و ن‌هام‌تی و خ‌م‌کانی ژیان د‌ب‌ت‌و. ئ‌و ه‌ند با گ‌رمی د‌چ‌ت‌ت س‌ما‌ک، واه‌ست دکات ت‌واوی گ‌ردوون و ه‌موو مر‌ف‌ای‌تی ل‌گ‌‌یدا ک‌وتوون‌ت‌ س‌ما، س‌ختی‌کانی ژیان و خ‌م‌کان لای ئ‌و ب‌های‌کیان نیی و ناتوانن کاری‌گری ل‌ و ب‌کن. گ‌رنگ ئ‌و‌یه ئ‌و زیندوو یان مردوو. ز‌ربا مر‌ف‌ک‌، ت‌ژیی ل‌ س‌ر‌ک‌شی و ش‌تی و هیچ ش‌ت‌ک ئ‌و ناترس‌ن، ج‌گ‌ ل‌ پ‌ری. است‌ ئ‌و خو‌ند‌واری نیی، و‌ل‌ ل‌ استیدا ئ‌و ف‌یل‌سووف و ح‌کیم و پ‌ ل‌ فلسف‌ی و حکمت. ز‌ربا و س‌ر‌ک‌ ل‌ ک‌ناری ی‌ک‌ک ل‌ ووبار‌کانی

شاری(گریت) ل یان ب ککوت یکتی دینن.

سواری کشتییک د بن ب م بستى چوون ب دوورگای (گریک)
گشتکی پلاتی(ئفلاتنی) ل نوان فیل سووف و خوئند وارکی
گنج، ل گ د ریاوانکی ن خوئند وار و پیر.

ئو گشتی ک م م ک چیک کی سیری ژیانى تدا وو ددات و چ ندین
نهئى و ن زانراو و فلسفای بوون ل میانیدا ئاشکرا د بن. وک
سردانیکردنى ئو د ر گ شگیر و دوور پ ر زای ق دپای چیاک.
ئو پ یو ندید ت مومزاوی و نام یی ز ربا و پ پ لینای
ب سا د اچوو. پ یو ندید سیر و ق و نامر فان کای خ کی د ی ک
ل گ ژن ب و ژن ک (ه رانتس) ل ن و کشتی گ شکردن ک دا ز ربا
و س ر ک کک و تن ک د ک ن ب کارکردن پ ک و. ز ربا ل گ با س ل
و ل ژر فرمان کانیدا له کارگ ی کی خ ووزد ره نانا کار د کات.
ز ربا کاتى کک و تن ک ب س ر ک د "من ت نها کاتى کارکردن
کرکارى تم و ل ژر فرمان کانى ت دام، دواى ئو من ک س کی
ئازدم ل ژیانى خ مدا." ل و شاکارای ز ربا دا ل پا ه ردووک
پا وانى س ر کی (ز ربا- س ر ک) نووسر باس ل ک م ک کارکتاری
ترى لاو کیش د کات ک د بینن له چیر ک کانى م مان ک. ل
نموونای ک سای تی ب و ژن (ه رانتس) و مافراندنى پیرم برد،
مومیک، کاپتنى کشتییک و ک م ک ک سى تر. ووداو کان
پ ر د س ن ل ز ربا دا ب ر د بارانکردنى خاتوو ه رانتسى ب و ژن،
ل لاین ه موو دانیشووانى د ی ک. ئو ژنای هیچ ک س ک ب رگری ل
ناکات جگ ل ز ربا ن ب ت، فریای د ک و ت. ز ربا و و ب وویان
د ب ت و و ه رانتس ل ناو بازار و ب ر د بارانکردن و ل دان ل ژر
د س تیان د ر د ن ت. ب ه کارى ئو وای گ نج ک ل پ ناو
خ ش و یستیی کای ک تایی ب ژیانى خى ه ناو، د یان و ت ل ت ی
ئو گ نج بیکوژن. دواتر کوشتنى ه رانتسى ب و ژن ل لاین
مافراندنى باوکی گ نج خ کوژ ک ک ب چ ق پ لامارى ددات و
خ تانى خوئند کر ت و س رى ل لاشى جیا د کات و.

ئو ب و ژنای ه موو پیاو کانى د م یان ل گرتیوو و چاویان ت
ب یوو و ت ماحیان ت کردبوو. ئینجا م مان ک باس ل چیر کی ژن کی
ترى ب سا د اچوو د کات ب ناوى (پ پ لینا) ک ب ت نها د ژیت.
پ پ لینا پ شووتر و س ر د مى جوانى و گ نج تی، د س تى ژ ن ا کان
بوو و پ یو ندی س کسى ل گ د ب ستن. ه رچى ناوى ژیان و تامى
گ نج تی ئو بوو، ه موویان مژى.

ک چوو ت م نیش و، ئیتر ه مووان ج یان ه شت و پشتیان ت کرد. ئو
میوانخان ی کی بچووک ل د ی ک د کات و تا بتوان ت ل گ ی و

بڙلوی ژيانی خای دابین بکات. پاشان لږگڼ زړبا دځکونډ داوی
 خښویستی یکتیریږو و دواتر دمریت و خښکی د ماځکای هډموو
 دښن، جگ لږو قږوونځی ک لږسږی اکشاو ښ مردوختی، لږگڼ
 بولبولکای ناو قږفس ښبت، ئویش دواتر زړبا وک تاق یادگاری
 پښلینا لږگڼ خای دښبات. زړبا ښ گواستنوی دار لږ
 دارستانو، ښ سږ لوتکای چیا کار دځکات لږ پښاو ښدیهنانی
 خښونکای. و لږ هډموو وښکانی زړبا ښ دروستکردنی پردک لږ
 ښوان کښاری دږیاک و چیاک، تا لږ گایو و ښو لږ شوښک
 ښ شوښکی تر بگوازښو، شکست دښت. پاشان سږکی هاوښی
 هډموو سامانکای دځات ښو دښستی زړبا، تا ښوات هډموو
 پښاویستیږک و کږستای پویست ښ کارکای بکښت. زړبا دښوات
 شار و ښکښوتی باښک دځکات. لږو باښ دا ژنښگښرانښکښکی ښ تښمن
 بچووک ک لږو کار دځکات، دښناست. ژنښک دږفت دځزښو و
 پښیونډی لږگڼ زړبا دښست و هیچ پارښکی پښ ناښت و
 هډمووی لږ جوانی خای و ښابواردن و خواردن و چښی با ښ سږف
 دځکات. زړبا دواتر نامښک ښ سږکی هاوښی دښرت و چیرکی
 خښویستی خای و ئو ژنښگښرانښکښ و باښتی ښمانی ئو پارښی
 ک پښداو ښ باس دځکات. چیرکی ووداوکانی زړبا ښردوام
 دښت و دواتر زړبا لږو ژنښجیادښت و ښ جاری سښم ژيانی
 هاوسږگیری پک دښت و ئینجا دځت ښتښو و ښشانکانی پیری
 لږسږ جښتای ژيانی هډی هډی ښدردکښون و چرچ و لږچکانی
 ښساډاچوون لږ سږ ووخساری شوښنښنجای خښان جښ دښن و ښخشی
 پیری دځکښن. زړبا و سږکی هاوښی هیچ سامانکیان ښ
 نامښت و ښو چښن ښ سږ ما کتای ښ چیرکک دښت و پښی
 ووداوکانی وومانک دځدځرت. خوښر لږ کتای ښمانی
 زړبادا هیچ شتک ښدست ناښت، جگ لږ ور و هډزی ئومډ و
 خښاگری و خښویستی مرږ و ژیان ښبت. لږ ښمانی زړبادا،
 زړحکمت و فښلف و پښد و شت فښر دښین و کسایتی زړبا
 وامان لږ دځکات ښ شوښکی ئرښنی ښشداری لږ ژیان بکښن و لږ
 جیهان و بوون ښوانین. زړبا کاریگږیږکی گږور و ښوښ لږ
 سږت جښ دښت و دښبات جیهانکی جیاواز. زړبا ښمانک پښ لږ
 ښمانی قوو و حکمتی ژیان. ښمانک، هډگری کښمښک فښلفای
 ښرز و حکمتی ښوښ و جوان. زړبا هډموو قورسایښکانی ژیان
 ساد دځکات و ښ هډزی خښد و ښ سږما، شپښلی فرمښکی
 نازارکانی دږیای بوون ښادماښت. زړبا گښتکی فښلفیږ لږ
 گښنیگایکی تر و ښ قووایي ژیان و وجود. گښتک، پښ لږ
 تښامان و پرسیار و ئزموون و پښد و حکمت. زړبا پښت

دښت "جوانیېک دای نښو و هښتی بې نازاری مړۍ فایۍ تی نښکرد، با بېواته د زځ." زړبا هښوډانۍ بې تښگۍ یشتن لۍ ژبان، بې گایۍ کی سادۍ و لۍ هښان کاتدا پۍ لۍ تښامان و فښلسۍ فۍ و بیرکردنۍ وای قووۍ. زړبا ښمانۍ، فښری فښلسۍ فښمان دښکات، بېام بې شۍوازۍ کی تر. زړبا پښمان دښت ژبانان بې هښموو ناخۍشۍ کانۍ و خۍش بوټ و فرۍغ ئاسا ژبان بې هښموو ناشرینیۍ کانۍ و با لاتان شیرین بېت. ئمۍ مۍ مړۍ ف لۍ م سږردۍ مډا چۍ ندۍ پښوېستمان بې هښنگاونان و ښیشتنۍ بې و گایۍ یۍ زړبا. ښگایۍ کۍ، پۍ لۍ خۍش وېستی و مړۍ فوون، پۍ لۍ ئومډ و خۍ اگری و سادۍ یۍ، پۍ لۍ تښامان و جوانۍ.

ښگایۍ کۍ، دښکی گډورۍ و هښستۍ کی بېرز دډوری داوۍ و سۍ ما دایۍ پښیوۍ و بې فښرشۍ عېشق تښنراوۍ. زړبا سږر بې هیچ قوتا بخانۍ کی فیکری و فښلسۍ فی نښو، لۍ و قوتا بخانۍ فیکری و فښلسۍ فیانۍ لۍ ناو پښرتووۍ کاندا هښن. ئۍ و مړۍ فۍ کی سادۍ یۍ و خاوۍ نی کومۍ ښک تښگۍ یشتنۍ لۍ بارۍ ی ژبان و گډردوون و سروشت و میتافزیکا و مړۍ ف و بوون کۍ تښها لۍ ئۍ زموونی تایبۍ تی خۍ یۍ و فښریان بووۍ. لۍ ښوانگۍ ی زړباوۍ، بېختۍ وږی لۍ و هښشیاری و فښلسۍ فۍ و زانستانۍ دا نیۍ کۍ فښلسۍ فۍ و زانست پښشکۍ شی ژبانۍ دښکن، بېکۍ کو لۍ و زانیاریۍ دایۍ کۍ لۍ گډۍ ی ئۍ زموون و دښوۍ پښیان دښگډین. ئۍ و جیها نښینیۍ ی زړبا، مانای وا نیۍ ئۍ فۍ بې تښواوی ښت بکاتۍ و و پښتگوۍ ی دښخات. نښخر، بېکۍ کو ئۍ و ښخنۍ ی ئۍ فۍ کی ښووت و پښتی و وشکی میکانیکی بې ښج دښکات. زړبا بانگۍ وازۍ کۍ بې ئۍ زموونکردن و خۍش وېستی. خۍش وېستی خۍمان و هښموو ئۍ وانۍ یتر. خۍش وېستی وښات و هاو نیشتیما نیان. خۍش وېستی هښموو مړۍ فایۍ تی. زړبا دښنگۍ ویزدان و هښزی ناوۍ کی مړۍ فۍ. زړبا بانگۍ وازۍ کۍ بې بیرکردنۍ و بې جۍ ستۍ و دۍ و ئۍ فۍ، بیرکردنۍ و یۍ کی گشتگیر. بانگۍ وازۍ کۍ بې ژبانکردن بې جۍ رۍ کی تری جیا لۍ وای ئۍ ستا. زړبا داوامان لۍ دښکات لۍ بری زاراوۍ ی فۍ، زمانۍ ئیشق و سۍ ما بکۍ ین بې زمانۍ کی جیها نی نښوان مړۍ فۍ کان. زړبا تا هښرمان (ئۍ بډ) بې نښمری و وښکو ئایکۍ نښکی بېرز و بې وښنۍ و شاکارۍ کی مړۍ فایۍ تی دښمښتۍ و. ئایکۍ نښکۍ، لۍ هښموو زښمان و شوۍ نښکدا و لۍ نښوان هښموو کۍ سۍ کدا ښحۍ خۍش وېستی بېاو دښکاتۍ و بېهای مړۍ فایۍ تی فښری مړۍ فۍ کان دښکات و جوانیۍ لۍ ژباندا جۍ گیر دښکات.

زړبا مړۍ فۍ کۍ، پۍ لۍ هښست و بېها و سادۍ یۍ و جوانیۍ. مړۍ فۍ کۍ، خاوۍ نی دښکی گډورۍ یۍ و نایۍ وټ سووکتیرین و بچووکتیرین نازار بې هیچ کۍ سۍ ک بگۍ یۍ نښت و هښستی کۍ س بریندار بکات. ئۍ و بیر لۍ

ٲا بردوو ناكا تٲوو و داها توویش لای ئو و گرنګ نیی. تاق ٲشتك لٲ
 سٲنتٲری بیركردنٲوئی ئودا، ئو پارووٲ نانٲیٲ ئستا دٲخوات و
 ئو ژنٲیٲ كٲ ٲیوٲندی لٲگٲٲ دٲبٲستٲت و ئو خٲشٲویستیٲیٲ،
 ٲٲشكٲش به مرٲقایی تی دٲكات. ئو ئازادی و ژیا نی خٲی بٲ هیچ
 شتٲكٲوو نا بٲستٲتوو. لٲگٲٲ زٲربا هاوٲا یان دژ بیت، ئوو هیچ لٲ
 كٲسایٲتی و گٲورٲیی ئو كاراكتٲرٲ جیاواز و مرٲقدٲست و گٲورٲیه
 كٲم ناكا تٲوو. زٲربا كٲسایٲتیٲكٲ، هٲندكٲ بٲ نٲزان و هٲندكٲ بٲ
 شٲت و هٲندكٲ بٲ ٲیاوی جنس و سوارچاکی باوٲشی ژن و ٲاواردنٲ
 دٲزانن. چونكٲ لٲ تٲٲوانینی ئواندا، زٲربا هیچ نییٲ جگٲ لٲ
 كاراكتٲرٲكٲ هٲموو فٲلسفٲی ژیا نی لٲ كار و شٲراب و نان و ژن
 كورت كردووٲتوو. بٲشكٲی تریش بٲ حٲكیم و فٲیلٲسووف و دانا
 ٲٲناسٲی دٲكٲن. زٲربا لٲ یكٲ كاتدا هٲموو ئوانٲیٲ كٲ باسما
 كرد. كارٲكتٲری زٲربا سنوورٲكانی كات و زٲمان و زمان دٲبٲت.
 زٲربا كا تٲك ناتوانٲ بٲ زمان گوزارشت لٲ هزر و هٲستی خٲی بكات و
 سٲرٲکی هاوٲی تٲبگٲیٲنٲت لٲ یكٲك لٲو دایٲلٲكانٲی نٲوانیان،
 ٲیٲی دٲٲٲٲت "سٲمات بٲ دٲكٲم." زٲربا بٲو سٲمایه دٲیٲوٲت سنوورٲكانی
 زمان تٲك بشكٲنٲت و بٲ زمانی جٲستٲ و زمانی سٲما، مرٲقٲكان
 تٲبگٲیٲنٲت. زٲربا دٲیٲوٲت لٲ جیها ندا دنیا یٲکی نموونٲیٲی بٲرز و
 تاكٲکی ژیا ندٲست دروست بٲت. تاكٲك، سنوورٲكانی ئایدٲلٲژیا و دین
 و نٲتوو و ٲٲگٲز ببٲت و هٲموو جیاوازیٲكان بسٲٲتوو و تٲنها
 بٲٲت "من مرٲقم." نووسٲر لٲ ٲٲگای زٲرباوٲ هٲموو ئو بیروبٲچوون و
 فٲلسفٲی خٲی كٲ ٲٲشووتر زٲمینٲی بٲ نٲٲٲخساوٲ و زرووفٲكٲ بٲی
 نٲگونجاوٲ تا دٲریان ببٲت و باسیان بكات، هٲمووی دٲخاتٲ ناو
 شاكارٲ مٲزنٲكٲی زٲربا و لٲ دوورگٲی گریك و لٲو شوٲنٲی كٲ بٲ
 كٲمٲٲك تابووی فیکری و تٲقلیدی و تٲگٲیشتنی ناشیرین لٲ بارٲی ژن
 و ژیا و مرٲقٲوو دٲوردراوٲ، بٲاو دٲكاتوو و هٲموو كٲتوبٲندٲكان
 تٲكوپكٲ دٲشكٲنٲت. زٲربا ٲٲخنٲگرتنٲ لٲو تٲٲوانینٲ ٲاتریارک و
 نٲرسالار و نامرٲقانٲیٲی لٲ كومٲٲگٲ ٲیاوگٲرا و تٲقلیدیٲكان كٲ
 ژن تٲنها وٲك كائینٲکی بٲ دٲسٲٲات و بووكٲٲٲی دٲستی ئارٲزووٲكانی
 نٲرینٲ و موٲکی ٲیاو دٲبینٲت. ئو تٲٲوانینٲ سٲقٲت و داخراوٲی
 وٲنٲی ژن تٲنها لٲ جٲستٲیٲکی ووتدا دٲبینٲت. بٲ تایبٲتی كٲمٲٲی
 گریکی ئوسا و ئو تٲٲوانینٲ وشك و نٲگٲتیف و دٲٲقیٲی تاکی
 گریکی لٲ بٲرانبٲر ژن و بٲ تایبٲتی ژنٲ بٲوٲژن(هٲرانتس) كٲ بٲ
 كوشتنی كٲتایی هات. كوشتنٲکی تراژیدی و نامرٲقانٲ. لٲ زٲربادا
 كارانتزاكیس بٲ فٲلسفٲ ٲایبٲتیٲكٲی خٲی، مشتومٲی كٲمٲٲكٲ ٲرسی
 ئزٲلی تایبٲت بٲ ژیا و مرٲق و بوون و عٲدٲم دٲكات. وٲك: بٲچی
 دٲمرین؟ بٲچی دٲژین؟ دوا ی مردن ئمٲ بٲ كوٲ دٲٲٲین؟ ئمٲ لٲ

کولل و ها تووین؟ بلچی خلمبار دلبین؟ بلچی دخالش دلبین؟
 نایه زیان نل و دهلذت ک ل پناویدا بجلنگین؟ ولامی هلمو
 نل و پرسل فلسلفیانلش له لگای کارکتاره نلخولندلوار و
 سادلکای زربا و دداتل و پلمان دلت: تا دلتوانیت چل ل
 زیان بل و بلختل و و دوور ل خلم بژی و ددرفلت مدل هیچ
 خشللک ل ددست بدلت و ووبل ووی زیان بلر و و لگل نل هاملتی
 و ناخشی و نازارلکانی بوون بجلنگ و هارگیز لذلگللت چکت
 پدا بدن و ل هلدان نلکویت و شکست نلخت ل بلرانبل
 نالحتیلکان. نلوی تر ل کول هاتووین و بل کول دچین، هلمووی
 بها و ل دزخ و کونجی ل بیرچوونل و پراولزی فلامشی و هیچ
 گرنگیلکیان پل مدل و ئیتر زیان بکل، زیان. هارولها زربا
 باسکردنل ل ئافاتلکانی نلقلی بلشری، نلقلکی میکانیکی ووت.
 نلقلک، بلردلام ل بیرکردنل و دلاوک و تددودا دلزیت.
 نل و نلقلپللیی زیان ل ساییدا هیچ واتایکی بل نامنلتنل و.
 نووسلر نل و جلر نلقل و نلقلیلنل ل کارکتلر و کسایلتی سارلک
 و هلدوست و بیرکردنل و کانیدا ل و ماندا بلرجلستل کردو، ل
 بلرامبلر نلقلی کارکتلری زربا، نلقلکی سادل ک سارچاوی
 بلیارلکانی نلها ئیلهامی دلکی پاک و نلزموون و تاقیکردنل و کان
 زیانن.

نلقلک، بل هیچ گرلیدکی قورس و تفسیرلکی فلسلفی تلموملراوی و
 نالوون و بل هیچ بیرکردنل و یلکی قو، ل وپللی سادلیدا بلیار
 ددات و هلدوست و دلردلگرت. هارولها زربا خذیه ل سیستم و
 نلقلیلتی سارمایلداری. نل و نلقلیلت و سیستم سارمایلداری
 ک نلها ل هلدندلک و مرقل دلبینت و مرقلی تاکل هلدنل دروست
 دلکات. ل کاتلکدا مرقل ل کلملک هلدی جیاواز پلک هاتو.
 مرقل بیردلکاتل و خلشویستی دلکات و قل دلیگرت و سارکوتن بل
 ددست دذلت و تووشی شکستیش ددلت. لایکی تری زربا خذلگرتنل ل
 چلپلکان و ششی شیوعیلکان و سیستمی حوکلانیان.

ل لگللی نموونل نل و دلی بچووکلی ک خاتوو (پلپلینا) تلیدا
 دلزیت. ل لگللی نموونل دیملنی دلدانل مادلکلی (پلپلینا).
 لگللی بلاوبوونل و هلاوی مردنی پلپلینا، خلکی دلیک خلرا
 هلرش دینن و هلمو مادلکلی تالان دلکن. دیملنلک، دلی کارکتلری
 زربا و هلمو نلوانل نل و للمانل دخلولندل و، دگلوشلت و
 نازاریان ددات و ناخیان دکلذللت. پلپلینا هلشتا نلمردو و
 ل سارملرگ و دواهلناس و کتا ساتلکانی زیانیدایه.
 کلملمرقلک دن و هلمو مریشکلکانی دبلن.
 زربا بلرجلستلکری کسایللیکی و جوودی و بوونگلرایل.

پەشكەوتوو، توانیویانە یاسا و ژیان و گوزەران بە تاک بە تاکیان دابین بکەن، ئێوەش ەققە و سەروەری یاسا و کارکردنی ووردی ئێوە. بەبەم لێ کەمەگا پەشگیرکاندا، ەققە و یاسا پەپەاوێز ئێخەرن، کەمەگا پارچە پارچە ئێبەت، چەند خەزانەکی دەستەپشتووی دەسەلتادار شاھانە ئێژین و کەمەگا بە دواي خەیاندا ئائەكەشن. شایانی ووتنە ئێوانە سەركردایەتی جیهانی ئێمر ئێكەن، بە خەیان هاوسەنگیەکی ووردیان پەپەو کردوو، بەبەم لێ وەهاتانی تر لێ هەوێ تەكدانی هاوسەنگیدان و گەرنگی بە ناهاوسەنگی و پەشگیری دەدەن، هەر بەپەیی سیاسەتی و زارەتی ناوخە و دەرەویان لێ سەدا سەد جیاوازی.

كاتێ فەرمانەپەرەکی هاوسەنگ و خاکی و سادەیی وەك ەقەبدولكەریم قاسم لێ ەقەقادا دروست ئێبە، ناھەتەن لێ سە چوار سە زیاتەر فەرمانەپەرەیی بگرتە دەست و ئێپەوخەنن، بەبەم دەسەلتەکی پەشگیر و خەپەرست و دەمارگیری وەك سەدام حەسەن زیاتەر لێ 35 سە پشگیری ئێكەت و ئێپەرەزەت. دواي ئێویش دەسەلتە پەشگیر و خەپەرستی شیعی و کورد بە سەپەهای سە و تا هەنووكەش پشگیری نەودەووتیان لێدەكە، تا كار گەشتەتە بە موچە كردن و برسێکردنی تەواوی کورد و .. وەرانبونی تەواوی پارەزگاکانی تری ەقەراق، لێ بەرامبەرەدا کەمەكەك لێ زیادە و وە ملیاردەر و خەپەرست و شەپەنگەز هەتەقیون.

یان لێ وەهاتەکی وەك میسەدا، بە توندیی پشگیری نەودەووتیی لێ فەرمانەپەرەکی وەك جەمال و موبارەك و سیسی کراو و ئێكە چونکە پەشگیر و ناهاوسەنگ و خەپەرست و میلەتکوژ بوون ، بەبەم لێ توندی دژی سادات و مۆرسی دەوێستەو چونکە وازیان لێ پەشگیری و دۆزناپەتی ناوخە و دەرەو هەنا و ویستیان فەرمانەپەرەییکی هاوسەنگ بەنەگە.

کەچی کاتێ لە مەلە خەیاندا جەنەپەکی وەك نەریەگا لێ پەنەما ، چەقارا لێ کوبا، جەنەپە دەمارگیرکانی کرواتیا بە سەرکایەتی بیگەقێچ یاخی ئێبن و ئێیانەو هاوسەنگەکیان لێ تەك بەدەن، هەزەکانی ئێف بی ئای دارستان بە دارستان و کون بە کون دوايان دەکەون هەتا ئێیانگەرن و لێناویان ئێبن .. گەنگ نییە چەقارا مەرقدست بووب و بیگەقێچ تاوانباری جەنگ، بەپەكو گەنگ ئێوێپە هاوسەنگی سیستەمی کەمەگە ئێژاوا نەشەوت. لێ بەرامبەرەدا چەندین تاقمی دەمارگیر و ناهاوسەنگی وەك قاعیدە و داعش دروست ئێكەن و هەپەنئەدەن ناو کەمەگاکانی ژەهەپەتی ناوێستەو.

ئێوانە بەپەگە ئێوێن کە ئێمە ئێمە لێ بەردەم شەپە شارستانیەکاندا، شەپەکی وورد و بەرنامە بە داڕەزاو .

کات شای ئـران ئـت ئـمـیش ووـا تـکی زلـهـزین و پـویستمان
بـ پاشکـیـتی ئـمـریکا نیـ، کاتـکیش سـدام حـسـن ئـت ئـتر
ئـمـیش زلـهـزین و خاـوـنی چـکی ئـتـمین، ئـم دوو ئاماژـیـ و اتای
ئازادی نیشتمانی و هاوسـنگی یاسای و دـستووری دـگـیـنـت کـ
لای زلـهـزـکـانی ئـوروپا و ئـمـریکا جـگای قبـوـکردن نیـ، هـر بـیـ
ئـو دوو ووتـیـ بوونـ هـی لـ ناوچوونی هـردوو دـسـتات.

کاتـکیش و لـ دواي مـر کردنی پـیماننامـی ئاشتی نـوان میسر و
ئیسـائیل ناسراو بـ پـیماننامـی کامپ دـیفید، باـیـزـکـانی چـند
وـاتـکی ئـورویی دـنـ لای ئـنوـر سادات و پـیـ دـنـن ئـم
پـیماننامـی نـابـ ستراتیجی فـرمانـوای میسر بـگـت و ئـبـ
گـلانی میسر هـر بـ هـزاری و نـزانی بهـرـنـوـ. و اتا پـویستـ
فـرمانـوای پـگیر لـ میسردا هـر بـردـوام بـ و میلـت لـ
دـزـخدا بـ و دـسـتـدارانی لـ کـشـکـکـانی شـرملشـیخدا خـریکی
ابواردن بن. سادات ئـم داوایـی باـیـزـکـانی ئـوروپای تـ
کردـو، ئـتر بـ جـر لـ جـرکان تیرـریان کرد.

هـر بـیـ پـویستـ بـ لایـنی کـمـو ئاگادار بین چی لـ ناوچـکـمانا
ئـگوزـرت.

هـشتـوای ئـمـی ئـران بـو حاـ ناهاوسـنگی و پـگیرـیـ بـ
گـلانی ئـران و گـلانی ناوچـکـ بـ زیاتر لـ 46 سا، مانای چی
دـگـیـنـت؟ لـ کاتـکدا بـ حساب دوزمنی سـرسـختی ئـمریکا یـ.

تـماشا بـکن لـ ووـاتـکی وکـ عـراقدا بـ کوردستانیشـو، سـدـیـک
زیاتر چـندین شـش و کـدـتا وویان دا و گـلانی عـراق چـندـها
شـو و ئـژ ئاهـنگی سـرکـوتنیا گـا، کـچی دـخی گـلانی عـراق لـ
ناهاوسـنگیـو بـ ناهاوسـنگی زیاتر مل ئـنـت، زانا و بیریار و
داناکانی قـت و عام ئـکرـن، یان ئـکـن و سـری خـیان هـئـگـرن،
میلـت برسی و نـزان و ئاواره ئـکرـت، ئـپـچـرت لـ جـنگی بـ
مانای ناوچـی و نـودـتیـو. برسی و تینوو و بـ خزمـتگوزاری
ئـکرـ، کـمـمـ دـسـتـداري مـزهـبی و دوزمن و دـمارگیر و
خـپـرت، تیرـ پـرت، خـپـرت و خـزانپـرت فـرمانـوای دـکـن،
ئـمریکی و ئـوروییـکانیش بـ دـیان سا پـشتگیری و پـشوازیان
لـدـکـن. کار گـیشـتـ بـ موچـکردنی میلـت، کـ ئـم گـورـترین
جینـساید، چونکـ تـنـت له زیندانیـشدا دـست نـبرـت بـ گوزـران
و قوتی زیندانیـکان، کـچی ئـبینین دـسـتـدار کـنیـالیستـکانی
ئـوروپا و ئـمریکا زـر بـ ئاسایی دـخـکـ قبـو ئـکـن و .. پـشوازی
گـرم لـو تاوانبارانـی جـنگ ئـکـن کـ میلـتی عـراقیان بردوو بـ
ناخی زـمیندا.

بـمـ کاتـ ووـاتـکی وکـ یـنان ئیفلاسبوونی خـی ادـگـیـنـت،

ئەوروپا و ئەمەریکا یارمەتیی خەرای بە ئاوانە داکەن، بە ئۆوایی ناهاوسەنگیی نەیتە ناو ما ئۆووپاوە. ئەم دەخە ناهاوسەنگیی و وەتانی موسوومانە ژەتەتە ناووەست، وای لە نوسەرەکە وەک عەلی شەرعیەتیی کرد بە : هیچ چارەسەرکمان نییە، تەنها و تەنها ئۆبە بگەینەو بە سەنەتیی خەمان، بە شارستانەتیی خەمان.

ئەم گەنەنەوێ بە سەن و شارستانی، واتا وازەنان لە ئەجندای کۆنەنالیستە جیهانیەکان، چونکە ئاوان هەرحی و خەشی بە خەیان گەرکە و .. هەرحی ناخەشی و ناتەبایی و شە و برسەتیی و نەزانیش بە بەلای میلەتانی ژەتەتە ناووەستیدا ئۆبەن.. هەمنترین و ئارامترین شاری جیهان کە قیەتە ناو وەتانی نەمسایە، تەپی نەمسایە دروست ئەکا و ئۆبە لە وەتانی ژەتەتە ناووەستیدا بێقەرەن. فلادیمیر پۆتن و تە: زیاتر لە 68 جەرچەکی نوەمان لە سوریا دا تاقیکردەو ..

ئەنجامکەشی ئۆو بوو، گەلانی سوریا بوون بە قەسەخانە و .. ئۆویشمان لە یاد نەچەت دکتەر عەلی شەرعیەتیی تیررکرا !..

نەوزاد بەندی

سەبارەت بە کارەساتی
بەنزیخانەکەیی هەولەڕ و لە
پەییو نەد بە کەرامەتیی
ناسیە نالیستەنەیی کوردەو !..
سا بیر مەمەد

لە ٦ / ٨ / ٢٠٢٥ لە شاری هەولەڕ لە نزیک بازای ماجدی مە کارمەندانی بەنزیخانەیی شەر (SHER Oil) ، سە کەسی بەتوانی کوشتو ، دوانیان گەشتیاری عەڕەب زمان بوون کە یەکەکیان بە ناوی "حمودی ریاض" و پەتوانی لەشجوانی عەراق بوو ، لەگەڵ هاوڕێکەیی ،

هه‌روهه‌ها كه‌سى سه‌م كه‌ كر‌كاره‌كى كورد بوو وه‌ له‌و نزيكانه‌ بوو ، هه‌رسه‌كيان به‌يه‌ تاوان كوژران له‌و كه‌ته‌دا ، به‌كوژ ده‌سته‌به‌جه‌ له‌ ماوه‌يه‌كه‌ زه‌ر كورته‌دا ده‌سته‌ ئه‌گاته‌ جه‌كه‌ كى كارمه‌نده‌ سىكه‌ره‌يته‌ به‌نزيخانه‌كه‌ وه‌ ، ئه‌م كار وه‌هشيه‌يه‌ په‌ئه‌نجه‌مداوه‌ .

[illegible]

مەدەيای مەلەشیا کوردیەکان ئەم کەشەییە بەو ئەرەستەو کە کەسی
بکۆژ لە ەووی دەرەوێوە نەخەش بوو!

مەدیا چەواشەکارە جەر بەجەرکانی مەلیشیا دەستەتدارانی کورد ،
چاوپێشی لە بوونی ئوتەکی کەنەپەرستانە و کوێرانەیی میلی ئێکەن
کە لەبەرامبەر عەرب زمانەکاندا و زمانەکانی تری گەلانی ناوچەکە
پێادە ئێکرت .

دسټټاتى ميليشيايي کورد پشت به ئامارى تاوانه کاني کوشتن
ئبهستت له وات ئيمپرياليسټيه پشکه وتوکاني جيهان وک ئمريکا
، به پرد په شکردن و ووايه په داني تاواني له مجرر ، ک
په يوننديان به هزرو به چوونک و په روډو و فکړکردنه کي
که زپه رستانه کي کوهرانه ناسيه ناليسټي (کوردايه تي) په وه هيه
له چاشني “ داکه کيکردن له کرامه تي قومي کوردان ” و که سايه تي
سته مله کراوي کورد .

ھەلۈم-رەجى ناكەكچى سىياسى و ئابوورىيەكانى ھەرىم و بەغدا ، خەيلى خەيدا ئىنگدانەۋەيەكى خراپى ھەيى ، لەسەر گەشەي بىروبەچوونى كوۋرانەي گەزىپەرستانە ، ھەر بەيە ناو بەناو كەشە و سىنارىيە لەم جەرانە لەرە و لەۋە پەيدا ئەبن ، ھەرۈەك كەشەي جوتيارەكەي كەركۈك بەر لە شەش مانگەك ، كە ئەۋىش بوۋە مايەي گەشەي بىروبەچوونى گەزىپەرستانەي ناسىيەنايىستى نەۋان كوردەكان عەرەبەكان لەۋ ناۋچانەدا ، لە پەناۋ بەلاۋەدا بىردىنى ھەزرى جەماۋەرە لەسەر كەشە ناۋخەيى و چىنايەتەكانى خەيلىكى چەۋساۋەي ناۋچەكە.

هزرى كڤن پښتانه و كوړانې ناسيږ ناليستي سچاوي پيدا بوونى ددېها ووداوى لومړۍ، و دروژنيان ژبت و بگر بډو ثابته يكي خرايتردا نه.

د سټاټي ميليشيايي کورد لږو ناوچه يي دا پټر ټيم جگړه هزرو پټرو ډډ سياسي ناسي ناليسي ئات ، ل پټناو خزمات ټ

ئەجىنداكانى خەيان لە ناوچەكەدا .
 دەسەلاتى مىلىشىيە ، لەسەر بنەمای سیاسەتەكى دوولایەنە کار ئەكات ؛
 لەلایەك كە نەپەرستى قەومى دەرڤازە خەك ئەكات ، لەلایەكى تریشوە لە سات و سەودادایە لەگەڵ بەرزوا حاکمەكانى بەغدا ، لە پەناو ئىمتىيازات و پتەوكردنى ئابوورى خەي ، چونكە ئابوورى ناوچەي هەرەم وابەستەيە بە ئابوورى ناوچەست و باشوورى عێراقەو .
 سەكتەرى گەشتىارى و جموجوو و گەشەى سەرمايە و كەين و فرەشتەن لە شارەكانى هەرەم ئەستەوخە بە جەماوەرى عێراق زمانەو بەستراوەتەو ، و ئەگەر خەكەكانى ناوچە راست و باشورى عێراق وەك گەشتیار ەوونەكەنە شارو شارچەكانى ناوچە كوردیەكان ، تەواوى پەڕەو سەرمايەكەيان ئەكەوتە مەترسیەو وەبەووى قەیرانەكى گەورە ئەبن ، هەرۆك لە ماوی ئەم دوو هەفتەي ئەبوردوودا گەلى عەلى بەگ و ئەو شوێنە گەشتوگوزاریانە ئەو ناو ، دەرگیری قەیرانەكى گەورەي نەبوونی گەشتیار عێراق زمانەكان بوون لەو ناوچانەدا ، وەكلام ئەكەن بە هاتنى زیاتری گەشتیارەكان .

لە كەتاییدا وە لەسەر ئەشنای ئەم ەووداوانەي كە لەلەو و لەو ەو ئەدەن ، قەشتەكى گەورەي كەمەلەيەتى لە نەوان پەكەتە نەتەواییەكانى عێراقدا دروست ئەبەت ، وە بەرەو ئاكامەكى زەر خراپتر ئەوات ، هەر بەيە دەسەلاتداریەتى مىلىشىيە هەرەم و دامودەزگاكانى بەرپرسن لە ژيان و سەلامەتى وە بژەوى و ئارامى ژيانى خەك تەواوى خەك لەهەموو شارو شارچەكانى هەرەم . . .

صابر م .

۲۰۲۵ / ۹ / ۸